

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشکده بهداشت و تغذیه

گروه مدیریت و بهداشت عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد

مدیریت خدمات بهداشتی

مدرس: آقایان (دکتر وحیدی

مدت: ۵۱ ساعت

،تبریزی،جنتی)

عنوان: روش تحقیق

مقدمه: یکی از اهداف اصلی تحقیق در علوم بهداشتی، تولید و بررسی نظریه هایی در راستای درک راههای ارتقاء شرایط سلامت در انسان ها و به کارگیری دانش جدید برای ارتقاء کیفیت، کارایی و اثربخشی در نظام سلامت است. تولید علم و فناوری نوین برای حل مشکلات و معضلاتی که لا ینحل مانده است از دیگر اهداف پژوهش در نظام سلامت می باشد. روان ترین و منطقی ترین ابزار برای آن پژوهش علمی است. امروزه تصمیم گیری مبتنی بر شواهد اهمیت زیادی پیدا کرده است در نظام سلامت به دلیل کمبود منابع استفاده از شواهد علمی مستند، دقیق و قابل اتکا در سیاستگزاری، برنامه ریزی، مدیریت و تصمیم گیری امری بسیار با ارزش و حیاتی است و بهترین راه برای فراهم آوردن داده ها های مورد نیاز قابل اتکا پژوهش های علمی می باشد. به منظور فراهم آوردن اطلاعات درست و ارتقای کیفیت تحقیقات لازم است که هر پژوهشگر مفاهیم اولیه و بنیادین پژوهش را فرا گیرد تا بتواند به طور اصولی و دقیق به پژوهش بپردازد. در دوره تحصیلات تکمیلی توانمند سازی دانشجویان در زمینه پژوهش از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

اهداف:

۱-هدف کلی: پس از گذراندن این درس، دانشجو باید با روش شناسی پژوهش و گامهای پیوسته آن آشنا شده و

بتواند یک طرح پژوهشی را به طور کامل و دقیق تدوین نماید.

۲-اهداف اختصاصی:

۱- آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی

۲-تهیه یک طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب

۳- بررسی اطلاعات و مدارکی (بررسی متون) که در ارتباط با موضوع تحقیق است.

۴- تنظیم اهداف، فرضیات یا سئوالات پژوهشی

۵- تعریف متغیرها

۶- انواع مطالعات

۷- انتخاب روش جمع آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها (روش های کمی)

۸- اجرای طرح تحقیقاتی

۹- تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده

۱۰-تهیه برنامه عملیاتی

۱۱- شناخت منابع و بودجه مورد نیاز

۱۲- مطالعات کیفی

۱۳-تدوین پروپوزال

۱۴- رفرنس نویسی

۱۵- تهیه مقاله

اهداف کاربردی :

در پایان این کلاس انتظار می‌رود دانشجویان به صورت عملی با مهارت‌های پژوهش، تدوین پروپوزال تحقیقاتی و تهیه مقالات پژوهشی آشنا شوند.

روش آموزش : شیوه آموزش دانشجویان محور و مهارت محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل‌های تعیین شده به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی، ارائه گزارش دانشجویان درباره نتیجه فعالیت‌های تیمی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

برنامه اجرایی درس روش تحقیق

زمان	موضوع مورد بحث در جلسه	مدرس	شیوه تدریس	
			سخنرانی	کار گروهی
۸۸/۷/۷ روز اول ۲ آذر	معرفی اهداف - روش تدریس و روش ارزشیابی درس	جنتی	۸-۱۰	---
	آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی	جنتی	۹-۱۰	---
	روش‌های مسئله‌یابی و اولویت بندی مسئله یا موضوع پژوهشی	جنتی	۱۱/۳۰- ۱۰	۱۳- ۱۱/۳۰
	ارائه گزارش کارگاه	دانشجویان		۱۳-۱۴
روز دوم ۵ آذر	مساله چیست و چرا باید مطالعه شود (تدوین بیان مساله)	جنتی	۸-۱۰	
	مرور و بررسی اطلاعات و مدارک موجود	جنتی	۱۰-۱۱	
	کار گروهی	جنتی	۱۱-۱۳	
	ارائه گزارش کارگاه	دانشجویان	۱۳-۱۴	۱۴-۱۳
روز سوم ۹ آذر	تنظیم اهداف پژوهش و فرضیات تحقیق	۸-۹	۹-۱۰	
	تدوین فرضیات و سئوالات پژوهشی	۱۰-۱۱	۱۱-۱۲	
	ارائه گزارش کارگاه	دانشجویان		۱۴-۱۳
روز چهارم ۱۲ آذر	تعریف و انتخاب متغیرها	دکتر وحیدی	۸-۹	۹-۱۰
	گزارش کارگروهی	دانشجویان		۱۰-۱۱
	انواع مطالعات و روش انتخاب نوع مطالعه	دکتر وحیدی	۱۱-۱۲	۱۲-۱۳
	گزارش کارگروهی	دانشجویان		۱۴-۱۳
روز پنجم ۱۶ آذر	انتخاب روش جمع‌آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها (روش‌های کمی)	دکتر وحیدی	۸-۹	۹-۱۰
	گزارش کارگروهی	دانشجویان		۱۰-۱۱

۱۲-۱۳	۱۱-۱۲	دکتر وحیدی	روش نمونه گیری در مطالعات	
۱۴-۱۳		دانشجویان	ارائه گزارش کارگاه	
۹-۱۰	۸-۹	دکتر وحیدی	روش های تجزیه و تحلیل اطلاعات	روز ششم ۱۹ آذر
	-۱۰/۳۰ ۱۰	دکتر وحیدی	ملاحظات اخلاقی در پژوهش	
	-۱۱ ۱۰/۳۰	دکتر وحیدی	مطالعه مقدماتی(پایلوت)	
۱۱-۱۲		دانشجویان	ارائه گزارش کارگاه	
۱۳-۱۴	-۱۲/۳۰ ۱۱	دکتر وحیدی	تهیه طرح عملیاتی	
۱۳-۱۴	-۱۲/۳۰ ۱۳	دکتر وحیدی	امکانات و بودجه موردنیاز	
	۸/۳۰-۱۰	دکتر تبریزی	کلیات و فرایند مطالعات کیفی	روز هفتم ۲۳ آذر
-۱۱/۳۰ ۱۰/۱۵			کارگروهی : نوشتن عنوان ،سئوال تحقیق ،بیان مساله و اهداف مطالعه	
-۱۲/۳۰ ۱۱/۳۰			گزارش کارگروهی	
	-۹/۳۰ ۸/۳۰	دکتر تبریزی	رویکردهای پژوهش کیفی پدیدار شناسی و اقدام پژوهی	روز هشتم ۲۶ آذر
	-۱۰/۱۵ ۹/۳۰		انتخاب نمونه و روش نمونه گیری	
-۱۲ ۱۰/۳۰			روش جمع آوری داده ها: مشاهده،مصاحبه، FGD	
-۹/۴۵ ۸/۳۰		دکتر تبریزی	کارگروهی : تعیین متولوژی ،انتخاب نمونه و روش جمع آوری داده ها	روز نهم ۳۰ آذر
	-۱۰/۳۰ ۹/۴۵		روش تجزیه و تحلیل داده ها	
	-۱۱/۱۵ ۱۰/۴۵		اخلاق در پژوهش	
	-۱۲ ۱۱/۱۵		قوام و درستی داده ها	
	۸-۱۰	جنتی	جمع بندی	روز دهم ۳ دی
	۱۰-۱۲	دکتر تبریزی	رفرنس نویسی	
	۸- ۱۲	خانم دکتر علیزاده	مقاله نویسی	روز یازدهم ۱۰ دی

برنامه به شکل کارگاهی و Full Course برگزار خواهد شد .

پس از پایان برنامه هر دانشجو موظف است حداکثر ظرف دو ماه یک طرح تحقیقاتی تهیه و به گروه اساتید برگزار کننده کارگاه ارایه نماید . (این مدت معادل ۱۵ ساعت کار عملی) کلیه طرحهای تحقیقاتی در یک روز با حضور کلیه دانشجویان و اساتید برگزار کننده کارگاه ارشیابی و اصلاح گردد .

(این مدت معادل ۱۵ ساعت کار عملی)

منابع اصلی :

- ۱- سازمان جهانی بهداشت ، " تحقیق در سیستم های بهداشتی " گروه مترجمین ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تهران ۱۳۸۱ .
- ۲- آصف زاده سعید " راهنمای آموزش ده گام پژوهش در سیستمهای بهداشتی درمانی " وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تهران ۱۳۸۲ .
- ۳- آصف زاده سعید " مدیریت تحقیقات بیمارستانی " دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین ، معاونت پژوهشی ، حدیث امروز ، قزوین ۱۳۸۲ .
- ۴- عابدی ، حیرعلی و همکاران . روشهای تحقیق کیفی در پرستاری ، انتشارات بشری ، چاپ اول ۱۳۸۵ .
- ۵- ادیب حاج باقری ، محسن و همکاران . روشهای تحقیق کیفی ، انتشارات بشری ، چاپ اول ۱۳۸۶ .

انتظارات از دانشجویان محترم :

انتظار میرود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را مرور کرده و در گروه های کاری و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که آمادگی قبلی منجر به یادگیری عمیق تر و مشارکت بهتر دانشجویان در کلاس خواهد گردید.

انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، به صورت موثر در کارهای تیمی مشارکت داشته، نقش های مختلف در یک تیم موثر را در عمل تمرین کنند و نتیجه فعالیت ها و بحث های انجام گرفته در گروه را توسط گزارشگر گروه ارائه دهند.

امید است نتایج بحثهای این کلاس به نحو موثری در زندگی فردی و در موقعیت های شغلی آینده، عزیزان دانشجو مورد استفاده قرار گیرد .

روش ارشیابی دانشجو :

۱- امتحان کتبی ۱۱ نمره

۲- فعالیت کلاسی ۲ نمره

۳- ارائه پروپوزال